KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 25e januari 1978 door de Voorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap verzocht hem van advies te dienen over een voorstel van decreet "tot wijziging van de schrijfwijze van de aanlopen "de" en "van" in Nederlandse geslachtsnamen", heeft de 5e mei 1978 het volgend advies gegeven :

Het voorstel van decreet strekt ertoe te bepalen dat de aanlopen "de" en "van" in Nederlandse geslachtsnamen moeten worden geschreven, enerzijds, met een kleine beginletter en, anderzijds, gescheiden van het stamwoord.

*
* *

De auteurs van het voorstel gaan ervan uit dat, vermits volgens artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet de cultuurraden de "culturele aangelegenheden" regelen, waartoe krachtens artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de cultuurraden in de eerste plaats "de bescherming en de luister van de taal" behoren, "de schrijfwijze van de Nederlandse taal en dus ook de schrijfwijze van de Nederlandse familienamen ... ongetwijfeld onder de bevoegdheid van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap" vallen.

Het is hun bedoeling "de oorspronkelijke schrijfwijze van Nederlandse familienamen, zoals die in onze gewesten bestond vóór de Franse revolutie en zoals die werd bewaard in Noord-Nederland" in eer te herstellen.

Zij menen dat dit "geen verandering van naam maar alleen van schrijfwijze" zou betekenen, zodat het decreet van 6 fructidor jaar II, waarin is bepaald dat geen enkele burger een andere naam of andere voornamen mag dragen dan die in zijn geboorteakte vermeld, niet zou worden overtreden.

*
* *

.../...

De geslachtsnamen zijn wezenlijke elementen van de staat der personen.

Dit blijkt niet alleen uit de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de burgerlijke stand, en inzonderheid uit de artikelen 34, 57, 58, 76 en 79 van dat Wetboek, doch ook uit de overige ter zake geldende wetgeving.

In het decreet van 6 fructidor jaar II is, zoals door de auteurs van het voorstel wordt aangestipt, bepaald dat geen burger een andere naam of andere voornamen mag dragen dan die in zijn geboorteakte vermeld. Daarin is ook bepaald dat het alle openbare ambtenaren verboden is de burgers in de akten anders te vermelden dan met de geslachtsnaam en de voornamen opgetekend in de geboorteakte.

Volgens de wet van 11-21 germinal jaar XI, betreffende de voornamen en de veranderingen van namen, gewijzigd door die van 2 juli 1974, kan de verandering van een naam of van een voornaam slechts door de Regering worden toegestaan. Een zodanige verandering is, krachtens de artikelen 237 en 248 tot 254 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, aan een bijzonder registratierecht onderworpen, dat zo zij betreft de toevoeging van een andere naam of een partikel of de vervanging van een hoofdletter door een kleine letter in de regel 20.000 frank bedraagt.

De verbetering van akten van de burgerlijke stand en dus ook van de vermelding daarin van geslachtsnamen was destijds geregeld door de artikelen 99 tot 101 van het Burgerlijk

.../...

Wetboek en is thans geregeld door de artikelen 1383 tot 1385 van het Gerechtelijk Wetboek. Zij kan slechts door de rechterlijke macht worden toegestaan.

Op het openbaar gebruik door iemand van een naam die hem niet toebehoort en op het toekennen aan iemand van een zodanige naam door openbare ambtenaren in openbare akten zijn straffen gesteld door de artikelen 231 en 232 van het Strafwetboek.

*
* *

De vastheid der namen is, volgens een arrest van het Hof van cassatie van 6 maart 1924, "essentielle à la bonne tenue de l'état civil comme au maintien de l'ordre au sein de la société"(Pas. 1924, I, 239).

Uit de vrij talrijke en niet steeds even duidelijke of even zekere rechtspraak van de hoven van beroep mag een arrest van 1 oktober 1947 worden gelicht waarin het Hof van beroep te Brussel zei "dat de bestendigheid van de stamnaam moet verzekerd worden niet alleenlijk op phonetisch standpunt; dat die bestendigheid dient verwezenlijkt wat aangaat de gelijkluidendheid van de naam, zijn materiële voorstelling met al hare eigenlijke bijzonderheden, namelijk de verbinding of de scheiding van de lettergrepen, de uiterlijke gedaante van de letters, hoofdletters of kleine, waarmede hij geschreven wordt; ... dat de schrijfwijze van de beginletter van een stamnaam met hoofd- of kleine letter van aard is de onderscheiding tussen namen van verschillende familiën te vergemakkelijken of te verzekeren" en "dat bedoelde schrijfwijze niet kan overgelaten worden aan de willekeur of fantasie

van de opstellers van de akten van de burgerlijke stand noch van de vergissingen door hen begaan afhangen" (Rechtskundig Weekblad, 1947-1948, k. 224).

Met betrekking tot een verzoek strekkende tot de verbetering van geboorteakten door de beginletter van de aanloop van een geslachtsnaam met een kleine letter in plaats van met een hoofdletter te doen schrijven, besliste onlangs nog het Hof van cassatie, in een arrest van 29 oktober 1976, "dat uit de bepalingen van het decreet van 6 fructidor jaar II, uit de aan de afstamming verbonden gevolgen en uit de vermeldingen die de geboorteakte van rechtswege moet inhouden volgt dat de naam van het kind die is welke zijn geboorteakte aan de vader toeschrijft" (zie ook, in dezelfde zin, de arresten van het Hof van cassatie van 6 december 1900, Pas. 1901, I, 70, en van 28 maart 1958, arresten van het Hof van cassatie, 1958, p. 576) en dat, waar "de geboorteakten van de eisers ... ten aanzien van de schrijfwijze van hun geslachtsnaam vergissing noch onvolledigheid vertonen ten opzichte van de geslachtsnaam van hun respectieve vaders ... een verschil in de schrijfwijze van de beginletter van het voegwoord (sic) van hun geslachtsnaam met de schrijfwijze ervan in de akten van de burgerlijke stand van hun voorouders, welke ook het tijdsverloop tussen de betreffende akten zij, geen aanleiding kan geven tot de rechterlijke verbetering van de geboorteakten van de eisers" (arresten van het Hof van cassatie, 1977, p. 251).

Uit dit arrest, zoals toegelicht door de conclusie van advokaat-generaal Krings (Tijdschrift voor gemeenterecht, 1978, p. 3), blijkt dat het recht op verbetering van de schrijfwijze van de geslachtsnaam in de geboorteakte, met inbegrip van de schrijfwijze van de beginletter van de aanloop, niet overgaat op de afstammelingen.

De afstammelingen kunnen dus, zo zij opnieuw de naam willen dragen die hun grootvader of verdere voorouders d' egen, geen gebruik meer maken van de in de artikelen 383 tot 1385 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde verbeteringsprocedure, doch alleen nog de Regering verzoeken om een naamverandering als bedoeld in de wet van 11-21 germinal jaar XI.

*
* *

Het scheiden of samenvoegen van de bestanddelen van de naam en de verandering van de schrijfwijze van de beginletter van de aanloop ervan zijn wezenlijke wijzigingen, waardoor afgeweken wordt van de vastheid van de geslachtsnaam, die zowel uit een oogpunt van behoorlijk bestuur als ter bescherming van de subjectieve rechten van de betrokkenen door het decreet van 6 fructidor jaar II, door de wet van 11-21 germinal jaar XI en door de artikelen 1383 tot 1385 van het Gerechtelijk Wetboek is beschermd. Zodanige wijzigingen kunnen slechts worden bewerkstelligd met naleving van de in die bepalingen vastgestelde regelingen betreffende de verbetering of de verandering van de geslachtsnaam.

*
* *

Uit het voorgaande volgt dat, ook al kan de schrijfwijze van geslachtsnamen verband hebben met "de bescherming en de luister van de taal", de Cultuurraad, door wijzigingen als die in het voorstel bedoeld op te leggen, zou treden op

een gebied dat wezenlijk behoort tot de staat der personen en afbreuk doen aan de door het burgerlijk recht, het administratief recht en het strafrecht beschermde vastheid van de geslachtsnamen.

Hij is derhalve niet bevoegd het voorgestelde decreet aan te nemen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	Ch. SMOLDERS,	kamervoorzitter,
	H. COREMANS, A. VANDER STICHELE,	staatsraden,
	G. VAN HECKE, J. DE MEYER,	bijzitters van de afdeling wetgeving,
	E. VAN VYVE,	afdelingsgriffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN ASSCHE, auditeur-generaal.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

E. VAN VYVE. Ch. SMOLDERS.